

VLERËSIM SASIOR I ANATOMISË SË VERTEBRAVE TË BELIT

NIKOLLAQ LEKA*

Summary

QUANTITATIVE VALUATION OF THE ANATOMY OF WAIST VERTEBRAE

This study details quantitative anatomy of some structural elements of human lumbar vertebrae, based on skeletal material. In each of them midsagittal and transverse diameters and the height of the vertebral bodies, as well as, midsagittal and interpedicular diameters of spinal canal, were measured. The results showed that the upper midsagittal and transverse diameters, the height of the lumbar vertebral bodies and the interpedicular diameter of the lumbar spinal canal increased progressively from L1 to L3 and then increased again to L4 and L5. Also the results showed that the two upper vertebrae (L1, L2) appeared to be transitional towards the thoracic region, whereas the two lower vertebrae (L4, L5) were transitional towards the sacral region. This information that is generally in accordance with previous studies, provides a better understanding of the morphology and physiology of the lumbar spine.

Studimet morfometrike mbi kolonën vertebrale, duke kapërcyer kufirin e kuriozitetit të thjeshtë anatomik, sigurojnë në rradhë të parë një kuptim më të plotë anatomofunksional të saj.

Eshtë më se e qartë që veçoritë fizike të vertebrave janë të lidhura me formën dhe përmasat e elementëve strukturalë që i përbëjnë ato (1). Në këtë këndvështrim një informacion kuantitativ është i pazevendësueshëm edhe për njohjen dhe përcaktimin e lidhjeve anatomoklinike, për përshtatjen optimale të implanteve, për ndërtimin e modeleve matematike të kolonës etj.

Në literaturë aktualisht predominojnë studimet mbi vertebra të belit, të cilat përbëjnë edhe regionin më të lëvizshëm të kolonës vertebrale. Këto studime vlerësojnë morfologjinë e trupit vertebral, të kanalit vertebral, të sipërfaqeve artikulare, të proceseve spinale dhe transversale etj.

Materiali skeletik mbi të cilin ato janë realizuar i takon subjekteve nga popullata dhe raca të ndryshme. Qëllimi i këtij studimi është të paraqesë vlerat mesatare të diametrave anteroposteriore, transversale dhe të lartësisë së trupave vertebrale dhe gjithashtu të dimensioneve anteroposteriore dhe transversale të kanalit vertebral në nivelet belore të tij (L1-L5). Mbi bazën e këtyre të dhënave mund të përftohet një vlerësim më i plotë i veçorive morfologjike të kësaj pjese të kolonës vertebrale.

Materiali dhe metoda

Materiali që u përdor për këtë studim përfshin një numër prej 55 vertebra të belit (11 seri), të të dy seksëve, të poseduara nga Muzeu i Anatomisë pranë Katedrës së Anatomisë Normale të njeriut në Fakultetin e Mjekësisë. U realizuan dy grupe matjesh:

1. Diametri anterioposterior superior - u mat midis pikave të ndërprerjes së planit median me buzën e përparme dhe atë të pasme të faqes së poshtme të trupit vertebral.

2. Diametri anterioposterior inferior - u mat midis pikave të ndërprerjes së planit median me buzën e përparme dhe atë të pasme të faqes së pasme të faqes së poshtme të trupit vertebral.

3. Diametri transversal superior - u mat si distanca më e madhe transversale në faqen e sipërme të trupit vertebral.

4. Diametri transversal inferior - u mat si distanca më e madhe transversale në faqen e poshtme të trupit vertebral.

5. Lartësia anteriore - u mat si distanca midis pikave të ndërprerjes së planit median me buzët e përparme të faqeve të sipërme dhe të poshtme të trupit vertebral.

- Matjet e dimensioneve të kanalit vertebral

1. Diametri anteroposterior - u mat në planin median nga faqja e brendshme e harkut vertebral në faqen posteriore të trupit të vertebrës.

* Dorëzuar në Redaksi në 12 Janar 1996, miratuar për botim më 14 Mars 1996.

Nga Katedra e Anatomisë Normale e Fakultetit të Mjekësisë (N.L.)

Adresa për letërkëmbim: N. Leka: Katedra e Anatomisë Normale e Fakultetit të Mjekësisë.